

Lesbrief

Naar lesmateriaal van:

Nicky de Boer
Caroline Wisse

De Jonge Jury is een leesbevorderingsprogramma van Stichting Lezen,
ontwikkeld en uitgevoerd door Passionate Bulkboek.

Inhoudsopgave

Inleiding	blz. 3
Lesopzet	blz. 5
Theoretische vragen	blz. 6
Jonge Jury Wildcard Wedstrijd	blz. 8
Over de Jonge Jury	blz. 9

Start het schooljaar met de Jonge Jury!

Als u direct in september aan de slag wilt gaan met de lessen en het lezen van de titels waarop voor de Prijs van de Jonge Jury gestemd kan worden, kunt u aan de slag met deze lesbrief. Om dit te doen volgt u de volgende stappen:

1. Uit de [groslijst](#) kiest u, eventueel samen met uw leerlingen, een boek;
2. Vervolgens leent u dit boek bij de bibliotheek of de mediatheek van uw school;
3. U selecteert een fragment uit het boek als basis voor de Jonge Jury-lesbrief;
4. In de periode september t/m november 2020 geeft u deze les;
5. U stuurt de gemaakte WildCard-opdracht uit de lesbrief naar kavita@passionatebulkboek.nl om kans te maken op een VIP-ontvangst op de Dag van de Jonge Jury 2021.

Om jongeren extra te enthousiasmeren om te gaan lezen, is het van belang dat zij door de Jonge Jury worden gewezen op zo actueel mogelijke titels. We verzamelen daarom in de groslijst titels die dit jaar zijn uitgegeven, of nog zullen gaan verschijnen. Daarom staat er wekelijks een geüpdatete versie online totdat de Leestips bekend worden gemaakt.

Het lesmateriaal en de posters, behorende bij de Leestips, verschijnen direct na de kerstvakantie. U kunt dit nú al gratis bestellen in de [webshop](#).

Tien van de elf Leestips worden uitgekozen door het Jonge Jury Boekgenootschap. De elfde Leestip komt voort uit de Jonge Jury Wildcard Wedstrijd (zie pagina 8).

Met de Jonge Jury Wildcard Wedstrijd dagen wij jongeren uit na te denken over de boekenlijst en hier hun favoriet(en) uit te kiezen. Door bijgevoegde opdrachten te maken, verdiepen zij zich in deze boeken en vormen zij zich een mening. Vervolgens dienen zij elkaar te overtuigen door het geven van een pitch, het maken van een reclamecampagne of het organiseren van een debat. Alle opdrachten kunnen zonder meer in het fictiedossier worden opgenomen.

Het boek dat als beste uit de bus komt, en dus de wildcard van de leerlingen is, kan worden ingestuurd naar kavita@passionatebulkboek.nl. De vorm van inzenden staat vrij: van vlog, filmpje, collage of betoog tot een fotoreportage; het is allemaal goed. Meedoen kan tot en met vrijdag 20 november 2020. De klas die de Jonge Jury Wildcard Wedstrijd wint, ontvangt als prijs 25 kaarten à € 17,50 voor de Dag van de Jonge Jury in TivoliVredenburg op woensdag 9 juni 2021 en een VIP-ontvangst.

Tot 1 mei 2021 hebben uw leerlingen de tijd om de leestips te lezen en erop te stemmen. De drie boeken met de meeste stemmen worden genomineerd voor de Prijs van de Jonge Jury 2021. Tijdens de Dag van de Jonge Jury wordt bekendgemaakt welk boek de meeste stemmen krijgt en daarmee de Prijs van de Jonge Jury 2021 verdient.

Lesopzet

Om deze lessen toegankelijk te maken voor alle voortgezet onderwijsniveaus, zijn er variaties mogelijk in hoe u de verschillenden onderdelen in kunt delen.

De lessen bestaan uit de volgende mogelijke onderdelen:

- De startles
- De theoretische vragen
- Jonge Jury Wildcard Wedstrijd

De startles

In de **startles** kiezen alle leerlingen (een) boek(en) naar keuze. De boeken die in aanmerking komen voor de Jonge Jury 2021 staan op de [groslijst*](#). Je kunt er voor kiezen om deze keuze voor uw leerlingen te maken door zelf een boek te kiezen en dat te introduceren in de les. Ook is het mogelijk om een selectie te maken waar leerlingen uit kunnen kiezen, óf u kunt uw leerlingen vrij laten in hun keuze en samen een bezoek brengen aan de mediatheek of bibliotheek. Om het oriënteren te vergemakkelijken kunt u een kijkje nemen op de [groslijst](#).

De theoretische vragen

De **theoretische vragen** kunnen bij elk boek of fragment gemaakt worden. Na de boekkeuze uit de vorige stap, kiest u er voor om de leerlingen het boek volledig te laten lezen, zelfstandig of in de les, of om een fragment uit een boek te selecteren en dat te gebruiken voor de het maken van deze opdracht met theoretische vragen. U kunt er ook voor kiezen in plaats hiervan de belevingsopdracht, de Wildcard Wedstrijd, in te zetten.

Jonge Jury Wildcard Wedstrijd

Deelname aan deze wedstrijd wordt gedaan in de vorm van het maken van een belevingsopdracht bij het gekozen boek, of het fragment. Het stelt leerlingen in staat iets van zichzelf te koppelen aan het verhaal.

*Alle oorspronkelijk Nederlandstalige jeugdliteratuur (NUR-codes 283, 284, 285, 240, 292, 293) die in 2020 is uitgekomen en geschikt is voor de leeftijd van 12 t/m 15 jaar doet mee.

Theoretische vragen

Deze opdracht kan gemaakt worden bij alle boeken.

Voor het maken van deze opdracht is het hele boek of het fragment uit dit boek gelezen.

Opdracht:

1. Waarom heb je juist dit boek gekozen om te lezen?

2a. Welke twee vragen zou jouw docent absoluut beantwoord willen zien?

2b. Beantwoord deze twee vragen. Geef bij elke vraag een voorbeeld uit het boek.

2c. Leg uit waarom je denkt dat jouw docent deze vragen belangrijk vindt.

3a. Kies uit de overgebleven vragen vijf vragen.

3b. Beantwoord deze vijf vragen. Geef bij elke vraag een voorbeeld uit het boek.

3c. Welke vraag vond jij het leukst en waarom?

1. Leg de titel uit.
2.
  - a. Wie is de hoofdpersoon (of zijn de hoofdpersonen)?
  - b. Hoe weet je dat?
3. In welke (lastige) situatie(s) bevindt de hoofdpersoon (bevinden de hoofdpersonen) zich?
4. Hoe voelt de hoofdpersoon/voelen de hoofdpersonen zich?
5.
  - a. Welke personages spelen nog meer een rol?
  - b. Wat is hun relatie met de hoofdpersoon?
6. In welke tijd(en) speelt het verhaal zich af?
7. Op welke plek(ken) speelt het verhaal zich af?
8. Welke manieren gebruikt de schrijver om het verhaal spannend te maken?
Kies uit (meerdere antwoorden mogelijk):
  - Lokale spanning: Een beschreven situatie is spannend en wordt snel opgelost.
  - Globale spanning: De soort spanning die de lezer door het hele boek heen trekt, de vraag die de lezer het hele boek bezighoudt.
  - Op het verleden gerichte spanning: Er is iets in het verleden gebeurd en het hele boek gaat over de vraag wat is voorgevallen.
  - Op de toekomst gerichte spanning: Het gaat hierbij niet om wat er gebeurd is, maar wat er gaat gebeuren. Er dreigt iets.
  - Psychologische spanning: De spanning speelt zich af in het hoofd van een personage.
  - Actiespanning: Het verhaal wordt spannend door wat er direct gebeurt.
  - Open plekken: Er wordt informatie achtergehouden, je wordt nieuwsgierig gemaakt.
  - Vertraging: De benodigde informatie wordt niet meteen gegeven, de lezer zit in onzekerheid. Stukje bij beetje wordt er informatie onthuld. Dit wordt gedaan door cliffhangers, terugblikken, herinneringen of over te gaan naar een andere verhaallijn.

- Dwaalspoor: Je wordt als lezer op het verkeerde been gezet.
  - Vooruitwijzing: Er wordt iets verteld dat later in het verhaal gaat gebeuren.
  - Informatiesprong: Je weet als lezer meer dan de personen in de verhalen.
9. Leg uit of dit verhaal realistisch is.
  10. Wat is het doel van de schrijver?
  11. Bij welk thema hoort dit verhaal?
  12. Als je het thema weghaalt uit dit boek, wat verandert er dan voor
    - a. de hoofdpersoon?
    - b. de bijpersonen?
    - c. de omgeving?
    - d. de tijd?

Jonge Jury Wildcard Wedstrijd

Wildcard Wedstrijd: De belevingsopdracht

Nadat je een boek hebt uitgekozen is de Wildcard Wedstrijd een belevingsopdracht die met de hele klas kan worden uitgevoerd. De opdracht houdt in dat je als groep een boek uit de groslijst kiest en die vervolgens aankondigt als Leestip!

Het doel

Net als jij is het Jonge Jury Boekgenootschap de afgelopen periode druk bezig geweest met lezen. In november presenteren onze ambassadeurs hun tien Leestips met de boeken die zij het meest de moeite waard vonden. De elfde Leestip wordt bepaald door deze Jonge Jury Wildcard Wedstrijd. Dit is dus dé kans om je stem samen met jouw klas te laten horen! Overtuig anderen ervan dat jullie tip het allerbeste is en dus een échte elfde Leestip van de Jonge Jury zou moeten worden.

De uitvoering

De grootste uitdaging is de presentatie van jullie boekentip. Alles mag: een vlog, filmpje, collage, betoog of fotoreportage. Gebruik jullie fantasie en creativiteit! Eind november wordt de winnende klas bekendgemaakt en wordt hun keuze voor de Wildcard als elfde Jonge Jury Leestip gepresenteerd.

De prijs

Dus: overtuig het Jonge Jury Boekgenootschap van jullie favoriet en wie weet wordt jullie tip als wildcard toegevoegd aan de tien Leestips van de Jonge Jury. Maar dat niet alleen... ook wordt de winnende klas een VIP-ontvangst op de Dag van de Jonge Jury aangeboden op 9 juni 2021. Deze VIP-ontvangst bestaat uit 25 toegangskaarten, consumptiemuntjes én extra goede zitplaatsen. Meedoen kan tot en met 20 november, dus zorg ervoor dat jullie inzending vóór 21 november is ontvangen!

Over de Jonge Jury

Doel

Het doel van de Jonge Jury is jongeren uit klas 1 t/m 3 van het voortgezet onderwijs te stimuleren om fictie, non-fictie en poëzie te lezen en actief een mening te vormen over de gelezen boeken.

Verantwoording

- De Jonge Jury sluit aan bij kerndoel 9:
  - De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.
- De Jonge Jury draagt bij aan het verkrijgen van de volgende vaardigheden, die horen bij de referentieniveaus uit het referentiekader taal:
  - De leerling kan structurelementen, zoals wisseling van tijd en plaats, herkennen.
  - De leerling kan meeleven met een personage en kan het denken, voelen en handelen van personages beschrijven.
  - De leerling is in staat om verhaalfragmenten samen te vatten en te gebruiken in de opdrachten.
  - De leerling herkent verschillende emoties uit de tekst.
- Van lezen word je *slimmer*. Geletterdheid is belangrijk voor persoonlijke ontwikkeling en carrièrekansen, maar ook voor een goede gezondheid. Goede lezers kunnen zichzelf beter informeren over hun gezondheid. Daarnaast hebben mensen die vaker lezen een grotere algemene ontwikkeling, zijn ze slimmer en draagt het lezen van fictie bij aan de ontwikkeling van empathische en sociale vermogens.
Bron: 'Opbrengsten' op Leesmonitor.nu
- De Jonge Jury gebruikt de *literaire competenties* van Theo Witte (Lezen voor de Lijst) als uitgangspunt bij de belevingsopdrachten (verkennend/ontdekkend lezen, herkenkend lezen, reflecterend lezen en interpreterend lezen).

Leestips

Tien van de elf Leestips worden gekozen door het Jonge Jury Boekgenootschap, bestaande uit tien ambassadeurs uit dezelfde leeftijdsgroep. De elfde Leestip komt voort uit de Jonge Jury Wildcard Wedstrijd. Het lesmateriaal wordt gebaseerd op deze leestips en verschijnt na de kerstvakantie. Bestellen is gratis en kan nú al via www.jongejury.nl.

Luisterboeken

Veel boeken die te vinden zijn op de groslijst van de Jonge Jury zijn ook beschikbaar als luisterboek via www.superboek.nl. De boeken zijn direct te streamen van de computer of via een app op je telefoon. Handig voor leerlingen met dyslexie en leerlingen die moeite hebben met lezen.

Beoordeling

Wij adviseren u bij de beoordeling te kijken naar de argumentatie, de voorbeelden en de inzichten die de leerlingen hebben verworven tijdens het beantwoorden van deze vragen. De opdrachten kunnen het best beoordeeld worden met een onvoldoende, voldoende of goed. Is er helemaal niet voldaan aan de opdracht? Dan krijgt de leerling een onvoldoende. Deze leerling zal zijn opdracht moeten verbeteren. Als de leerling zich volledig heeft ingezet om de vraag te beantwoorden, krijgt hij/zij een voldoende en als de leerling hierbij ook het beoogde niveau bereikt, een goed.

Het geven van cijfers werkt demotiverend, omdat minder goede lezers dan, ondanks hun volledige inzet, vaak minder goede cijfers halen.

Deze visie op beoordelen wordt ook door Lezen voor de Lijst gehanteerd.

www.jongejury.nl

Houd deze site goed in de gaten voor boekentips, blogs, de groslijst, het laatste nieuws, de lancering van het nieuwe lesmateriaal behorend bij de nieuwe Leestips, de Dag van de Jonge Jury en om te stemmen!

Dag van de Jonge Jury

De Dag van de Jonge Jury is dé afsluiting van het Jonge Jury-project. Op 9 juni 2021 vindt dit unieke eendaagse festival plaats in TivoliVredenburg te Utrecht. De leerlingen gaan in gesprek met de auteurs van de Leestips, worden getrakteerd op spetterende optredens én wonen de uitreiking van de Prijs van de Jonge Jury 2021 bij. Aan het eind van de middag vertrekken ze naar huis met een goodiebag en een heleboel nieuwe literaire herinneringen.

Liever een afsluiting dichterbij huis? Dan bestelt u kaarten voor de [Dag van de Jonge Jury Lokaal](#).

Vier zo de Dag van de Jonge Jury in uw eigen klaslokaal, aula of mediatheek met een auteursbezoek en zorg ervoor dat uw dag in de klas even spetterend is als de viering in TivoliVredenburg! [Bekijk de livestream van de Dag van de Jonge Jury in 2019](#) en [bestel meteen uw kaarten!](#)